

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4

vedtoges med 71 stemmer mod 64.

Ændringsforslag nr. 5 og 6, § 1 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 7 og 8 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Klassestørrelser, skolenedlæggelser og sam-læsning m.v.).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 24/11 88. Betænkning 9/12 88).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Pernille Forchhammer (S):

Ved førstebehandlingen af dette lovforslag fik vi i Socialdemokratiet den helt bestemte opfattelse – og jeg håber, undervisningsministeren vil korrigere mig, hvis vi har opfattet det forkert, eller hvis den siden skulle være blevet forkert – at det var ministerens største ønske, at der kom et dejlig stort, bredt og meget seriøst flertal bag vedtagelsen af lovforslag nr. L 111 og ikke et snævert, spinkelt flertal på et enkelt eller to mandater.

Vi fik også den opfattelse, at ministeren trods proceduren bag lovforslag nr. L 111 ikke ønskede at bryde samarbejdet med partierne bag den 13 år gamle folkeskolelov. Det er gode intentioner, og jeg vil gerne rose ministeren for, at han havde dette ønske.

Jeg tror ikke, ministeren nærrede dette ønske for sin egen forfængeligheds skyld, men for den danske folkeskoles skyld, for de hundredtusinder af børn, der skal tilbringe 9, 10 eller 11 år i folkeskolen, de børn, som skal have en uddannelse, som de kan være trygge ved og stolte af, og som kan bringe dem videre som aktive samfundsborgere i dette samfund. Det er for disse børns skyld, at et lovforslag som L 111 ikke må vedtages af et flertal på ét eller to mandater. Det er af hensyn til disse børn, at udviklingen af folkeskolen skal sikres rimelig stabilitet og ikke tilfældigt skiftende flertal.

Vi havde ved førstebehandlingen to alvorlige hovedanker mod forslaget, to forhold, som vi ønskede at forhandle, og som vi ønskede ændret. Vi havde ventet udspil eller initiativ fra ministeren til at imødekomme disse to forhold; men der er intet sket, hvorfor vi i dag naturligvis har de samme indvendinger.

Hvis ministeren i mellemtiden skulle have glemte dem, kan jeg fortælle, at det har vi i Socialdemokratiet ikke, og jeg skal i det efterfølgende forsøge at opfriske ministerens hukommelse i håb om, at vi stadig væk kan nå at lave en god og stabil lovændring.

Det er et forligsresultat, der præsenteres i lovforslaget, har ministeren sagt, og det er så sandelig et forligsresultat, som indeholder mulighed for forringelse af folkeskolen. Men det kan vi i Socialdemokratiet godt acceptere af én eneste grund, nemlig at det er gode folk, som skal føre tankerne ud i livet, og det er gode folk, som ministeren også kender. Det er nemlig landets mange folkeskolelærere, det er forældre, det er elever, og det er kommunalbestyrelsesmedlemmer, alle placeret i det enkelte lokalsamfund omkring den berørte folkeskole. Det er dem, som skal føre lovforslag nr. L 111 ud i livet – eller er det?

For har ministerens lange arm ikke lagt sig om hele lovforslaget og fjernet den reelle indflydelse fra de gode folk i kommunerne og på skolerne ved at lægge den ind til én mand, nemlig undervisningsministeren?

[Pernille Forchhammer]

Det er uinteressant, hvilke planer ministeren for øjeblikket har om at benytte bemyndigelsen i § 15, stk. 2. Det interessante er, hvad han juridisk kan benytte den til, hvis han f.eks. en dag skulle være i ekstra dårligt lune, eller hvis man i teorien forestillede sig, at vi havde en endnu »dårligere« undervisningsminister.

Denne bemyndigelse er uspiselig for Socialdemokratiet. Det er uacceptabelt, at en minister kan gribe selvstændigt ind i de enkelte kommuners forbrug af lærerløntimer; i teorien kan ministeren nemlig forskelsbehandle de enkelte kommuner.

Det er vores opfattelse, at det er ministerens opgave at beskytte skolens brugere – og her først og fremmest eleverne, for det er jo faktisk dem, det hele drejer sig om – ved at sikre dem et minimum af undervisning. Hvad kommunerne ønsker at gøre ud over det minimum, er den enkelte kommunes egen prioritering. Det er for os at se uacceptabelt, at ministeren kan fastsætte lokale lofter over forbruget.

Ministeren har i et svar til udvalget tilkendegivet, at kommunerne for 1989's vedkommende og for de efterfølgende år – hvad det så betyder – får råderet over de midler, som frigøres som følge af et faldende elevtal. Så langt så godt. Nu mangler vi kun ministerens garanti for, at også midler, som frigøres med baggrund i lovforslag nr. L 111, forbliver i kommunerne til andre udgiftsområder.

Med baggrund i disse to problemstillinger skal jeg bede om, at lovforslaget går tilbage til udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling. Vi ønsker fortsat i Socialdemokratiet, at forslaget bliver færdigbehandlet i denne uge, men vi anser en udvalgsbehandling for en nødvendighed, hvis vi skal sikre et godt, solidt, bredt flertal bag lovforslag nr. L 111.

I øvrigt kan jeg sige, at Socialdemokratiet tilslutter sig det af ministeren stillede ændringsforslag til § 2.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

I øjeblikket er der i folkeskoleloven en paragraf, der giver ministeren bemyndigelse til at fastlægge et ressourceforbrug for lærerskematimeforbruget.

Nu er der stillet et ændringsforslag, som siger, at ministeren får en bemyndigelse til at fastlægge ressourceforbruget i kommunerne efter lærerløntimeforbruget.

Jeg vil gerne spørge fru Pernille Forchhammer, hvori den skrækelige forskel imellem de to typer forslag består.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

For det første indeholder lærerløntimeforbruget også lærernes forskellige typer af reduktioner. Det er som bekendt undervisningsministeren, som forhandler lærernes overenskomst, og det vil sige, at det er undervisningsministeren, som fordeler, hvor stor del af lærerlønnen der skal gå til reduktion, og hvor stor en del der skal gå til undervisning.

Derfor er det ikke rimeligt, at ministeren via en regulering af lærerløntimeforbruget får lejlighed til at presse kommunerne på et område, som de faktisk ingen mulighed har for selv at jonglere rundt med. Kommunerne har nemlig ingen mulighed for at konvertere reduktionstimer til undervisningstimer.

For det andet har jeg opfattet den nuværende bemyndigelse, som vi er interesseret i bliver indført i stedet for den bemyndigelse, ministeren har foreslået i det foreliggende lovforslag, på den måde, at der er tale om, at ministeren fastsætter et minimumsforbrug for at sikre eleverne en vis undervisning, og ikke tale om en mulighed for at fastlægge et loft over forbruget i de enkelte kommuner.

Desuden opfatter jeg den nuværende bemyndigelse som en generel bemyndigelse, mens jeg opfatter den, der er i lovforslag nr. L 111, som en bemyndigelse, som giver mulighed for at forskelsbehandle de enkelte kommuner.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Vi deler ganske Socialdemokratiets bekymring med hensyn til, hvordan vi skal forstå de svar, vi har fået på spørgsmålet om lærerskematimeforbruget over for lærerløntimeforbruget.

Vi frygter, at den adgang, der i dette forslag bliver givet til øget samlæsning, kombineret med lempelsen af reglerne om klassekvotienternes størrelse, vil betyde forringede vilkår for svage elever.

Vi har af svarene til udvalget kunnet konstatere, at de yngste klasser i grundskolen vil kunne samlæse 35 pct. af klassens samlede timetal, og at de ældste klasser ved ikkekursusdelt undervisning kan samlæse 43 pct. og ved kursusdelt undervisning helt op til 54 pct. af de obligat-

[Hanne Thanning Jacobsen]

toriske timer. Det viser for os, at klassen som social enhed – et helt overordnet begreb for os – er i fare, og det forstærker den frie adgang til at etablere ikkeårgangsdeling i hele grundskolen.

Vi synes, dette forslag indskrænker kommunernes selvforvaltning, som den socialdemokratiske ordfører også påviste, og vi er meget bange, når de nuværende rammer for lærerskematimerne pr. elev på de enkelte klassetrin – baseret på et gennemsnitligt elevtal – forsvinder. Det er uacceptabelt, at bestemmelsen om det maksimale gennemsnit falder ud.

Vi er tilfredse med, at vi får en lejlighed til at debattere det i udvalget, og støtter forslaget om fornyet behandling i Uddannelsesudvalget inden tredje behandling.

Bente Juncker (CD):

I CD er vi også glade for, at lovforslaget kommer tilbage til udvalget.

Jeg vil sige helt klart til undervisningsministeren, at vi med hensyn til skolenedlæggelser kan stemme for ændringsforslaget. Det er ikke den del af forslaget, der volder os de største bekymringer.

Vi er bekymrede med hensyn til klass størrelser. Vi er bekymrede for, hvordan samlæsningen vil virke. Det hele er gået lidt hurtigt, og vi er bekymrede for, hvordan niveauet vil komme til at ligge.

Vi vil tilkendegive vores indstilling til det samlede lovforslag ved tredje behandling.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg bad kun om ordet for at korrigere én ting. Fru Pernille Forchhammer sagde, at den nuværende bemyndigelse kun kan bruges til at fastsætte minimumsrammer. Det er ikke rigtigt. Den kan også bruges til at fastsætte maksimumsrammer. Det er derfor, fru Marianne Jelved har ret i, at der ikke er nogen grund til at gøre den nye bemyndigelse værre end den gamle. Der er heller ikke noget i vejen for, at man kan tage hensyn fra kommune til kommune. Så jeg synes ikke, at fru Pernille Forchhammer fik argumenteret særlig godt for sit standpunkt.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

Jeg beklager det, hvis min opfattelse var for-

kert. Men det er stadig væk Socialdemokratiets opfattelse, at bemyndigelsen til ministeren bør gå ud på at fastsætte generelle minimumsrammer, som beskytter eleverne i de danske folkeskoler og sikrer dem et vist indhold i undervisningen. Det må være det, vi skal kigge på under udvalgsarbejdet.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jamen jeg ved da godt, at Socialdemokratiet betragter enhver besparelse som en forbrydelse og enhver merudgift som en sejr. Men det er vi nogle der er holdt op med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af lov om amtskommuners overtagelse af visse statsskoler og -kurus m.v. (Ændring af nedlæggelseskompetencen).

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 24/11 88. Betænkning 9/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2